

Kungsörs kommun

Dokumenttyp
Arbetsordning
Beslutsdatum
2020-11-09
Beslutad av
Kommunfullmäktige

Giltigt från
2020-11-09
Aktualiserad
2024-03-04
Gäller för
Styrelser och nämnder

Giltigt till
2026-12-31
Diarienummer
KS 2020/362
Dokumentansvarig
Josephine Härdin

Arbetsordning för kommunstyrelse och nämnder

Innehåll

Arbetsordning för kommunstyrelse och nämnder	1
Syfte	3
1. Organisation	3
1.1 Antal ledamöter och ersättare	3
1.2 Mandattid	3
1.3 Uppdragets upphörande och fyllnadsval	3
1.4 Nämndpresidium	5
1.5 Utskott och beredningar	5
2. Styrelsens och nämndernas uppgifter	6
3. Delegering	10
4. Sammanträden	11
4.1 Sammanträdestid och -plats	11
4.2 Öppna nämndsammanträden	12
4.3 Kallelse	13
4.4 Beslutsförhet	13
4.5 Ersättarnas tjänstgöring	13
4.6 Ersättarnas närvaro- och yttranderätt	14
4.7 Utomståendes närvarorätt	14
4.8 Närvarorätt för personalföreträdare	15
5. Beslutsfattande	17
5.1 Initiativrätt	17
5.2 Överläggning	17
5.3 Yrkanden	18
5.4 Propositionsordning	19
5.5 Omröstning	19
5.6 Jäv	20
5.7 Protokoll	22

5.8 Reservation.....	23
5.9 Särskilt yttrande.....	23
5.10 Justering och anslag	24
6. Övrigt	24
6.1 Undertecknande av handlingar.....	24
6.2 Delgivning.....	24

Syfte

Nedanstående arbetsordning bygger på kommunallagens bestämmelser kap 6. I den mån lagtexten är felciterad eller förändrats senare gäller självklart lagen. Lagens texter har sorterats ämnesvis och kompletterats med lokala bestämmelser. Lagen innehåller fler bestämmelser än som återges här.

1. Organisation

1.1 Antal ledamöter och ersättare

Kommunallagens bestämmelser

”Ledamöter och ersättare i en nämnd väljs av fullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. I styrelsen ska antalet ledamöter och antalet ersättare vara minst fem.

Om ersättarna inte väljs proportionellt, ska fullmäktige bestämma i vilken ordning de ska tjänstgöra.” KL 6:16

Lokala bestämmelser

Kommunstyrelse och nämnder består av följande antal ledamöter och ersättare:

- Kommunstyrelsen 11 + 11
- Barn- och utbildningsnämnden 9 + 9
- Socialnämnden 9 + 9
- Valnämnden 7 + 7
- Krisledningsnämnd 5 + 5

(För utskott; se avsnitt 1.5)

1.2 Mandattid

Kommunallagens bestämmelser

”Ledamöterna och ersättarna i styrelsen väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har hållits i hela landet.

Fullmäktige får dock bestämma att styrelsens mandattid ska räknas från och med det fullmäktigesammanträde då valet hålls intill det sammanträde då val av styrelse hålls nästa gång. I ett sådant fall ska nyvalda fullmäktige välja styrelsen vid fullmäktiges första sammanträde.” KL 6:18

”Fullmäktige bestämmer mandattiderna för andra nämnder än styrelsen.” KL 6:19

Lokala bestämmelser

Kommunstyrelsens mandattid börjar den 1 december valåret.

För övriga nämnder gäller mandattiden från den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet.

1.3 Uppdragets upphörande och fyllnadsval

Kommunallagens bestämmelser

”Om en ledamot avgår under mandattiden, ska fyllnadsval hållas.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val, inträder i stället en ersättare i

Lokala bestämmelser

Avsägelse av uppdrag som ordförande, ledamot eller ersättare ska vara skriftligt och inlämnas till kansliet, gärna till dariet.ks@kungsor.se.

enlighet med den ordning som har bestämts för ersättarnas tjänstgöring.

Om fullmäktige har återkallat uppdragen för de förtroendevalda enligt 4 kap. 10 §, ska val av nya ledamöter och ersättare hållas.” KL 6:20

”Fullmäktige ska befria en förtroendevald från uppdraget när den förtroendevalde önskar avgå, om det inte finns särskilda skäl mot det.” KL 4:6

”Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör uppdraget genast. För en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden.” KL 4:7

”Fullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige, om den förtroendevalde

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.” KL 4:9

”Fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd eller för samtliga förtroendevalda som anges i 2 § första stycket

1. när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, eller
2. vid förändringar i nämndorganisationen.

Förtroendeuppdragen upphör att gälla när val av nya ledamöter och ersättare har hållits eller när en ny nämndorganisation träder i kraft.” KL 4:10

Avsägelsen behandlas av den instans som valt ordföranden/ledamoten/ersättaren.

Ytterligare bestämmelser om uppdragsupphörande finns i KL 4:8

Om ansvarsfrihet vägras ledamöter och ersättare i nämnd eller fullmäktigeberedning ska fullmäktige, i samband med behandlingen av revisionsberättelsen, ta ställning till om den reprimand som den vägrade ansvarsfriheten innebär är en tillräcklig åtgärd, eller om det inträffade även ska föranleda, att den förtroendevalde entledigas från sitt uppdrag.

Med stöd av KL 4:9 p 2 kan fullmäktige entlediga ledamot/ersättare i nämnd och fullmäktigeberedningar samt revisorer.

1.4 Nämndpresidium

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige ska bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Dessa utgör tillsammans nämndens presidium. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

Om den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten, får fullmäktig

”Fullmäktige bestämmer vem som ska fullgöra ordförandens uppgifter när varken ordföranden eller en vice ordförande kan tjänstgöra.” KL 6:22

Lokala bestämmelser

Styrelsen och nämnderna ska ha två vice ordföranden.

Om varken ordföranden eller någon av de vice ordförandena kan delta i ett helt sammanträde eller i del av ett sammanträde utser styrelsen/ nämnden en annan ledamot att tjänstgöra som ordförande. Den till levnadsåren äldste ledamoten tjänstgör som ordförande tills den tillfällige ordföranden utsetts.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen eller nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

1.5 Utskott och beredningar

Kommunallagens bestämmelser

”En nämnds beslutanderätt får enligt 37 § delegeras till ett utskott. Ett utskott kan också ha till uppgift att bereda nämndens ärenden.” KL 6:41

Lokala bestämmelser

Kommunfullmäktige har beslutat om följande utskott:

- socialnämnden ska ha ett myndighetsutskott för individärenden
- kommunstyrelsen ska ha ett personalutskott

Om fullmäktige inte har bestämt något om utskott får nämnden själv bestämma att utskott får finnas.

En nämnd får tillsätta de nämndberedningar som behövs.

Kommunstyrelsens ärenden bereds genom presidieberedning två veckor före styrelsemötet eller särskilt beredningsorgan (till

exempel personalutskott eller budget- och bokslutsberedning).

Beredningen i nämnderna sker genom presidieberedning två veckor innan nämndsammanträdet.

Utskottens ärenden bereds i samråd med ordföranden.

Beredningens uppgift är i huvudsak att:

- bedöma om ärendena är tillräckligt beredda, dvs. att alla som bör lägga en aspekt på ärendet fått göra det och att ärendet är allsidigt belyst
- ta fram förslag till beslut i ärendena
- göra en helhetsbedömning av ärendelistan till det kommande sammanträdet. Blir ärendelistan för lång kan ärenden som inte är akuta skjutas till kommande sammanträde.
- Avgöra vilka tillhörande handlingar till ärenden som ska skickas med i kallelsen

”En nämnd ska välja utskott bland ledamöterna och ersättarna i nämnden. Därvid ska föreskrifterna i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt ska då tillämpas.” KL 6:42

Utskottens ledamöter och ordföranden utses av respektive nämnd för mandatperioden. Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag utses en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter

- vid längre frånvaro av nämnden
- vid kortare frånvaro av utskottet självt.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

”Nämnden får till nämndberedning välja även andra än förtroendevalda.” KL 6:43

2. Styrelsens och nämndernas uppgifter

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige ska, om inte något annat anges i lag eller annan författning, bestämna nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden. Fullmäktige får besluta

Lokala bestämmelser

Uppgifter som fullmäktige lämnat över till nämnd framgår av

- Reglemente för barn- och utbildningsnämnden,
- Reglemente för socialnämnden,

1. att en nämnd ska ha hand om en eller flera verksamheter i hela kommunen eller regionen,
2. att en nämnd ska ha hand om en eller flera verksamheter för en del av kommunen eller regionen,
3. att en nämnd ska ha hand om verksamheten vid en eller flera anläggningar, och
4. att en nämnd ska tillhandahålla tjänster åt en annan nämnd.

Lag (2019:835).” KL 6:2

”Fullmäktige får besluta att styrelsen får fatta beslut om särskilt angivna förhållanden som rör andra nämnders verksamhet. Styrelsen får dock inte ges rätt att fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda.” KL 6:8

”Fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer.” KL 6:44

”Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalsamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller regionen är medlem i. Lag (2019:835) KL 6:1

”Styrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.” KL 6:9

- Reglemente för krisledningsnämnden respektive
- Reglemente för valnämnden.

Detta görs i den årliga bolagsstyrningsrapporten.

”Styrelsen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3-5 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i de bestämmelserna.” KL 6:10

Detta görs i bolagspolicy, bolagsordningar och ägardirektiv.

”Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens eller regionens utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska också hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs. Lag (2019:835).” KL 6:11

”Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen eller regionen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter. Lag (2019:835).” KL 6:12

Styrelsen ska särskilt

1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige, med de begränsningar som framgår av 5 kap. 29-33 §§,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen,
3. verkställa fullmäktiges beslut, och
4. i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till styrelsen.” KL 6:13

Uppgifter som fullmäktige lämnat över till styrelsen framgår av Reglemente för kommunstyrelsen.

”Fullmäktige får besluta att en annan nämnd än styrelsen helt eller delvis ska sköta om förvaltningen och verkställigheten i fråga om egendom samt verkställa fullmäktiges beslut. Fullmäktige får också besluta att en annan nämnd helt eller delvis ska ha hand om sin medelsförvaltning.” KL 6:14

”Styrelsen får själv eller genom ombud företräda kommunen eller regionen i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige.

Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv

företräda kommunen eller regionen i målet. Lag (2019:835).” KL 6:15

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan.” KL 6:6

”Nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om.

Nämnderna beslutar också i frågor som fullmäktige har delegerat till dem.” KL 6.3

”Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.” KL 6.4

”Nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem med stöd av 5 kap. 2 och 4 §§.” KL 6:5

”Fullmäktige får uppdra åt en nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ärenden som anges i 1 § första stycket eller som enligt lag eller annan författning ska avgöras av fullmäktige får dock inte delegeras till nämnderna.” KL 5:2

”I samband med att budgeten fastställs eller anslag annars beviljas får fullmäktige uppdra åt en nämnd att genomföra en viss verksamhet inom ramen för de riktlinjer om verksamheten som fullmäktige har fastställt, om inte något annat följer av lag eller annan författning.” KL 5:4

”Nämnderna ska verka för att samråd sker med dem som brukar deras tjänster.” KL 8.3

3. Delegering

Kommunallagens bestämmelser

”En nämnd får uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5-8 §§.” KL 6:37

Begräsningar i möjlighet att delegera vissa typer av ärenden regleras i KL 6:38

”En nämnd får uppdra åt en anställd hos kommunen eller regionen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 38 §. Lag (2019:835)” KL 7:5

”Beslutanderätten får inte delegeras när det gäller

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
1. 5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.” KL 6:38

”En nämnd får uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.” KL 6:39

Lokala bestämmelser

Den som fått rätt att fatta beslut på kommunstyrelsens/nämndens vägnar har rätt att återföra frågan till den som delegerat för avgörande.

Styrelsen/nämnden bestämmer regler för anmälan av olika typer av delegerade ärenden i delegationsordning.

”Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av uppdrag enligt 37 § ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap.

Sådana beslut som avses i 39 § ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.” KL 6:40

”Om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller regionen att fatta beslutet. Lag (2019:835).” KL 7:6

”Om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt en anställd att besluta på nämndens vägnar, får nämnden ställa upp villkor som innebär att brukarna av nämndens tjänster ska ges tillfälle att lägga fram förslag eller att yttra sig, innan beslutet fattas.

Nämnden får också bestämma att en anställd får fatta beslut endast om företrädare för brukarna har tillstyrkt beslutet.” KL 7:7

”Nämnden ska besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av uppdrag enligt 5 och 6 §§ ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap.” KL 7.8

Anmälan av delegationsbeslut bör göras så snart som möjligt.

Vidaredelegerade beslut ska också anmälas till den som ursprungligen lämnat delegationen.

Eventuella villkor anges i delegationsordningen.

4. Sammanträden

4.1 Sammanträdestid och -plats

Kommunallagens bestämmelser

”Nämnderna bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträden ska också hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller ordföranden anser att det behövs.” KL 6:23

Lokala bestämmelser

Utskott bestämmer tid och plats för sina sammanträden. Ordföranden i utskott har rätt att vid behov kalla till extra sammanträde.

”Fullmäktige ska besluta i vilken utsträckning ledamöter får delta på distans. Deltagande på distans ska ske på det sätt som anges i 5 kap. 16 §. En ledamot som deltar på distans ska anses närvarande vid nämndens sammanträde.” KL 6:24

”Ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans om fullmäktige har beslutat det. Deltagandet ska i så fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. En ledamot som deltar på distans ska anses närvarande vid nämndens sammanträde.” KL 5:16

Styrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud om inte det aktuella sammanträdet är öppet för allmänheten. Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem (5) arbetsdagar i förväg anmäla detta till styrelsens/nämndens sekreterare. Ordförande beslutar om närvaro ska ske på distans. Ordföranden avgör också om ledamoten anses närvarande under hela sitt deltagande på distans eller om ersättare ska kallas in när inte kraven gällande bild- och ljudöverföring längre kan säkerställas.”

4.2 Öppna nämndsammanträden

Kommunallagens bestämmelser

”En nämnds sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Nämnden får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga, om fullmäktige har medgett det.

Om fullmäktige har medgett det, får nämnden besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningar men inte i besluten.

En nämnds sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden

1. som avser myndighetsutövning, eller
2. i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess hos nämnden.” KL 6:25

Lokala bestämmelser

Kommunstyrelsen och nämnderna har rätt att besluta om att sammanträdena ska vara öppna för allmänheten.

Väljer nämnd att öppna sina sammanträden är det respektive presidium som avgör vilka ärenden som ska vara öppna för allmänheten.

4.3 Kallelse

Kommunallagens bestämmelser

”Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas.” KL 5:15

Lokala bestämmelser

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska var skriftlig och digital och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan som får närvara vid sammanträdet senast fyra kalenderdagar före sammanträdesdagen via digital försändelse.

Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske med kortare varsel och/eller på annat sätt.

När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till levnadsåren äldste ledamoten göra detta.

4.4 Beslutsförhet

Kommunallagens bestämmelser

”En nämnd får handlägga ärenden endast om fler än hälften av ledamöterna är närvarande.” KL 6:27

Lokala bestämmelser

Gäller även utskott.

4.5 Ersättarnas tjänstgöring

Kommunallagens bestämmelser

”...Om ersättarna inte väljs proportionellt, ska fullmäktige bestämma i vilken ordning de ska tjänstgöra.” KL 6:16

”Fullmäktige ska besluta om ersättarnas tjänstgöring i nämnderna.” KL 6:17

Ersättarna ska underrättas om tid och plats för sammanträdena. Även ersättare som inte tjänstgör får närvara vid sammanträdena...” KL 6:17

Lokala bestämmelser

Tjänstgöringsordningen för ersättarna fastslås av fullmäktige för varje mandatperiod.

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till sekreteraren eller kansliet.

Det ankommer på den ledamot som inte kan delta att se till att ersättare kallas. Den

ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har alltid företräde före annan ersättare oberoende av turordningen.

En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

”När ersättare tjänstgör har de samma rättigheter som ledamöter.” KL 4:22

4.6 Ersättarnas närvaro- och yttranderätt

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige ska besluta om ersättarnas tjänstgöring i nämnderna.

Ersättarna ska underrättas om tid och plats för sammanträdena. Även ersättare som inte tjänstgör får närvara vid sammanträdena.

Fullmäktige ska besluta i vilken utsträckning ersättarna ska ha rätt att delta i överläggningar och få sin mening antecknad i protokollet.” KL 6:17

Lokala bestämmelser

Ersättare i utskott har närvarorätt vid sammanträde om inte nämnden beslutar annat.

Ersättare har rätt att delta i styrelse/nämnds/ utskotts överläggningar. Rätten omfattar inte förslagsrätt eller rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

4.7 Utomstående närvarorätt

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige får besluta att en förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i en viss nämnd ska få närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningar men inte i besluten.

Beslutet får även innefatta att den förtroendevalde ska ha rätt att få sin mening antecknad i protokollet.” KL 4:28

Lokala bestämmelser

Ledamöter i kommunstyrelsens presidium äger rätt att närvara vid samtliga nämnders och utskotts sammanträden. Dessa får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätt innebär inte rätt att få sin mening antecknad i protokollet. Närvarorätten gäller inte i ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

”En nämnd får kalla en ledamot eller en ersättare i fullmäktige, en annan nämnd eller beredning, en revisor, en anställd hos kommunen eller regionen eller en särskild sakkunnig att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Den som har kallats till ett sammanträde får, om nämnden beslutar det, delta i överläggningarna men inte i besluten. Lag (2019:835).” KL 6:26

”En nämnds sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Nämnden får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga, om fullmäktige har medgett det.

Om fullmäktige har medgett det, får nämnden besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningar men inte i besluten.

En nämnds sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden

1. som avser myndighetsutövning, eller
2. i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess hos nämnden KL 6:25

Ordföranden och sekreteraren kallar de tjänstemän och övriga som behövs för förredragning och upplysningar.

4.8 Närvarorätt för personalföreträdare

Kommunallagens bestämmelser

”Personalföreträdare får, i den omfattning som anges i 13-16 §§, närvara vid sammanträden med andra nämnder än styrelsen.

Närvarorätt saknas dock vid revisorernas sammanträden, i patientnämnder, valnämnder och överförmyndarnämnder.” KL 7:12

”Personalföreträdarna har rätt att närvara vid en nämnds behandling av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen eller regionen som arbetsgivare och dess anställda. Nämnden får i enskilda fall besluta att personalföreträdarna får närvara även vid behandlingen av andra ärenden.

Lokala bestämmelser

Lag (2019:835).” KL 7:13

”Personalföreträdarna har inte rätt att närvara vid handläggning av

1. ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, såvida inte ärendet rör en obestämd krets av enskilda,
 2. förhandlingar med en arbetstagarorganisation,
 3. uppsägningar av kollektivavtal,
 4. arbetskonflikter,
 5. rättstvister mellan kommunen eller regionen och en arbetstagarorganisation, eller
 6. ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.
- Lag (2019:835).” KL 7:14

”Personalföreträdarna har rätt att delta i nämndens överläggningar men inte i besluten.” KL 7:15

”Med iakttagande av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är en nämnd skyldig att lämna personalföreträdarna de upplysningar som behövs för deras verksamhet.” KL 7:16

”Företrädare för de anställda (personalföreträdare) utses särskilt för varje nämnd bland de anställda, i första hand bland dem som är anställda inom nämndens verksamhetsområde.

Högst tre personalföreträdare och en ersättare för var och en av dem får finnas för varje nämnd.” KL 7:10

”Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller regionen har kollektivavtal med. Lag (2019:835).” KL 7:11

”I fråga om jäv för personalföreträdare i nämnden ska bestämmelserna i 6 kap. 28-32 §§ tillämpas.

Personalföreträdaren ska dock inte anses jävig enligt 6 kap. 28 § 5 enbart på grund av att han eller hon

1. är förtroendeman eller funktionär hos en arbetstagarorganisation som

Personalföreträdare har inte rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Nämnderna ska fastställa personalföreträdare genom särskilt beslut för varje mandatperiod. Detta görs endast om facklig organisation initierat namnförslag till personalföreträdare.

har intressen att bevaka i ärendet,
eller

2. har företrätt organisationen som förtroendeman eller funktionär i en sådan förhandling i ärendet som har ägt rum enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.”
KL 7:17

”Personalföreträdarna ska kallas till sammanträden på samma sätt som gäller för ledamöterna i nämnden. Ersättarna ska endast kallas när de ska tjänstgöra som personalföreträdare.”

KL 7:18

”Beslut som fattats vid ett sammanträde dit personalföreträdarna har tillträde blir inte ogiltiga på grund av att personalföreträdarna eller någon av dem inte har kallats till sammanträdet.” KL 7:19

5. Beslutsfattande

5.1 Initiativrätt

Kommunallagens bestämmelser

”Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden.” KL 4:20

”Varje revisor får väcka ärenden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning om ärendet rör granskningen av verksamheten i nämnden eller beredningen.” KL 4:21

”När ersättare tjänstgör har de samma rättigheter som ledamöterna.” KL 4:22

Lokala bestämmelser

Sådant ärende kallas nämndinitiativ

5.2 Överläggning

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Den ledamot, ersättare eller annan som har närvaro- och yttranderätt vid sammanträde som vill yttra sig ska genom handuppräkring uppmärksamma ordföranden på detta. Ordföranden för talarlista.

Den som tidigare haft ordet har rätt till replik. Replik begränsas till två minuters inlägg.

I övrigt är huvudregeln att inlägg inte är tidsbegränsade. Vill ordföranden under enskilt ärende fråga detta ska styrelsen/nämnden ta ställning till detta innan överläggningen i ärendet inleds.

Efter lång debatt, och då ordföranden finner att inläggen inte längre för framåt, kan ordföranden föreslå streck i talarordningen.

5.3 Yrkanden

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

När en ledamot ställer ett yrkande bör framgå vilken typ av yrkande det är m.m.

- **bifall** till framskrivet förslag
- **återremiss** - innebär att ärendet återgår till beredande organ för ny beredning. Av yrkandet bör framgå till vem återremissen ska göras, vad som ska beredas ytterligare samt när ärendet bör tas upp igen
- **remiss** - innebär att ärendet remitteras till ett organ eller en person för yttrade/utlåtande. När yttrandet inkommit återkommer ärendet på dagordningen. Yrkande om remiss ska åtföljas av uppgift om till vem ärendet remitteras och vad man vill ha belyst.
- **bordläggning** - innebär att avgörandet i ett ärende uppskjutes till ett senare sammanträde. Något ytterligare beredning ska inte vidtas - ärendet vilar. Ett bordläggningsyrkande bör åtföljas av ett förslag om tidpunkt då frågan ska tas upp igen.
- **tillägg** - innebär att man tillstyrker framskrivet förslag men önskar ett tillägg till detta.
- **ändring** - innebär att man antingen tillstyrker framskrivet förslag men önskar ändra någon del i det, eller kommer med ett helt nytt förslag.
- **avslag** - innebär att man inte vill att något ställt förslag bifalls.
- **ajournering** - innebär att förhandlingarna uppskjuts kortare eller längre tid. I samband med yrkandet bör uppgift

lämnas om hur lång tid ajourneringen ska vara.

5.4 Propositionsordning

Kommunallagens bestämmelser

”När överläggningen har avslutats, lägger ordföranden fram förslag till beslut.

Förslagen ska utformas så, att de kan besvaras med ja eller nej.

Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med klubbslag, om inte omröstning begärs.” KL 5:53

Lokala bestämmelser

5.5 Omröstning

Kommunallagens bestämmelser

”Varje ledamot i fullmäktige eller i en nämnd har en röst.” KL 4:24

”En ledamot i fullmäktige eller i en nämnd har rätt att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut.

Ordföranden är dock alltid skyldig att rösta, när det behövs för att ärendet ska kunna avgöras.” KL 4:25

”En ledamot i en nämnd som deltar i handläggningen av ett ärende ska delta i avgörandet av ärendet, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Detta innebär ingen skyldighet att rösta för fler än ett förslag.” KL 4: K26

”Om omröstning begärs, ska den ske öppet utom i ärenden som avser val eller anställning av personal.” KL 5:54

Lokala bestämmelser

Vid slutet omröstning delar sekreteraren ut blanka valsedlar.

Ordföranden klargör hur omröstningen ska gå till och vad ledamöterna ska skriva på röstsedeln. Vid personval anges t.ex. namn och partitillhörighet.

När ledamot noterat hur man röstar viks valsedel en gång.

Sekreteraren samlar upp röstsedlarna och läser upp avgivna röster en i taget.

Justeraren kontrollerar resultatet och röstsedlarna.

”Utgången bestäms genom enkel majoritet, om inte något annat anges i denna lag eller annan författning.” KL 5:55

”Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

I ärenden som avser val eller anställning av personal fattas beslutet dock genom lottning.” KL 5:56

”Ett ärende ska bordläggas eller återremitteras, om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. Enkel majoritet krävs dock om ärendet tidigare bordlagts eller återremitterats på begäran av en minoritet.

För bordläggning eller återremiss i fråga om val krävs enkel majoritet. Ett ärende om extra val ska dock alltid bordläggas första gången det tas upp till behandling.

Motiveringen till ett beslut om återremiss ska bestämmas av de ledamöter som begärt återremittering. Vid flera motiveringar får ordföranden pröva vilken motivering som biträds av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna.” KL 5:50

”...För bordläggning av ett ärende i en nämnd krävs det enkel majoritet.” KL 6:33

”Ett ärende som väckts genom medborgarförslag ska om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige.

En nämnd som handlägger sådana ärenden ska minst en gång om året informera fullmäktige om de beslut som fattats i ärendena. Nämnden ska även informera om de ärenden som inte har avgjorts inom den tid som anges i första stycket.” KL 6:34

5.6 Jäv

Kommunallagens bestämmelser

”En förtroendevald som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet.

Lokala bestämmelser

Person som är jävig – ledamot, ersättare eller tjänsteman - ska själv meddela det och lämna rummet när ärendet behandlas.

Den förtroendevalde får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne ska självmant uppge det.

Har det uppkommit en fråga om jäv mot en förtroendevald och har någon annan inte trätt i dennes ställe, ska nämnden snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om nämnden annars inte är beslutsför och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov. KL 6:30.

Ett beslut om jäv får överklagas endast i samband med överklagande av det beslut genom vilket nämnden avgör ärendet.” KL 6:32

”En förtroendevald eller en anställd hos kommunen eller regionen är jävig, om

1. saken angår honom själv eller hans make, sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,
2. han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han själv är knuten till,
4. han eller hon har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller
5. det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans eller hennes opartiskhet i ärendet.” KL 6:28

”Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska nämnden bortse från jäv.” KL 6:29

Ordföranden kallar in ersättare att tjänstgöra i det aktuella ärendet om det är en tjänstgörande ledamot som är jävig.

När beslut i ärendet fattats kallas den som lämnat sin plats åter in.

Allt som kan innebära att opartiskhet ifrågasätts utgör jäv.

Lagens första punkt gäller sakägar-, intresse- och släktskapsjäv. Punkterna två till fyra gäller ställföreträdar-, tillsyns- och ombudsjäv.

Den femte punkten kallas delikatessjäv och gäller t.ex. när någon är

- ovän eller nära vän med part
- ekonomiskt beroende av part eller lyder under denne
- är granne

”Om ett ärende hos en nämnd berör ett aktiebolag där kommunen eller regionen äger minst hälften av aktierna eller en stiftelse där kommunen eller regionen utser minst hälften av styrelseledamöterna, ska den som handlägger ärendet inte anses jävig enligt 28 § 2 eller 5 enbart på grund av att han eller hon är ställföreträdare för bolaget eller stiftelsen eller på något annat sätt är knuten dit. Detta gäller inte när en nämnd handlägger ärenden som avser myndighetsutövning mot enskilda.

Den som handlägger ett ärende hos en nämnd ska inte heller anses jävig enligt 28 § 5 enbart på grund av att han eller hon tidigare har deltagit i handläggningen av ärendet hos en annan nämnd. Lag (2019:835).” KL 6:31

5.7 Protokoll

Kommunallagens bestämmelser

”Vid ett sammanträde ska protokoll föras.

I fråga om protokollens förande, innehåll, justering och hur justeringen tillkännages ska 5 kap 65-67 §§ och 69 §§ och 8 kap. 12 § tillämpas.” KL 6:35

”Vid sammanträdena ska protokoll föras på ordförandens ansvar.” KL 5:65

”Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort och vilka ärenden som har handlagts.” KL 5:66

”Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och resultaten av dem,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, samt

Lokala bestämmelser

Av protokollet ska även framgå vilka eventuella särskilda yttranden som anmälts.

6. vilka reservationer som har anmälts mot beslutet.” KL 5:67

5.8 Reservation

Kommunallagens bestämmelser

”En förtroendevald som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet.

Reservationen ska anmälas innan sammanträdet avslutats.” KL 4:27

Lokala bestämmelser

Om ledamot avstått från att delta i omröstning eller beslut kan han/hon inte reservera sig i ärendet.

Har ledamoten deltagit i förberedande omröstning men avstått från att rösta i huvudvotering kan han/hon dock reservera sig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt.

Skriftlig reservation ska skickas till:

- gällande kommunstyrelsen
diariet.ks@kungsor.se
- gällande barn- och utbildningsnämnden
diariet.bun@kungsor.se
- gällande socialnämnden
diariet.sn@kungsor.se

före justeringstidpunkten genom e-post. Reservationen kan skrivas direkt i mailet eller i en bifogad fil i wordformat, för att kunna läggas in i protokollet. Av texten ska framgå vilka som står bakom reservationen av de ledamöter och tjänstgörande ersättare som deltagit på mötet.

5.9 Särskilt yttrande

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Om en ledamot anmält en önskan att föra ett särskilt yttrande till protokollet med motivering av sitt ställningstagande i enskilt ärende ska detta e-postas före justeringstidpunkten till;

- gällande kommunstyrelsen
diariet.ks@kungsor.se
- gällande barn- och utbildningsnämnden
diariet.bun@kungsor.se
- gällande socialnämnden
diariet.sn@kungsor.se

Texten skrivs direkt i e-posten eller i en bifogad fil i wordformat, för att kunna läggas in i protokollet.

Särskilt yttrande kan bland annat lämnas för att motivera varför man avstått från att delta i avgörandet av ärendet.

5.10 Justering och anslag

Kommunallagens bestämmelser

”Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige har bestämt.” KL 5:69

”Senast andra dagen efter det att protokollet har justerats ska justeringen tillkännagivas på anslagstavlan. Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag det har tillkännagetts. Tillkännagivandet får inte tas bort från anslagstavlan före överklagandetidens utgång enligt 13 kap. 5 § första stycket.” KL 8:12

6. Övrigt

6.1 Undertecknande av handlingar

Kommunallagens bestämmelser

6.2 Delgivning

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Justerarna bekräftar med justeringen genom att sätta sin namnteckning på protokollets första sida samt sin signatur på protokollets samtliga sidor. Sekreteraren skriver endast sin namnteckning på protokollets första sida.

Styrelsen/nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. I sådant fall ska särskilt anslag för detta utfärdas och paragrafen omgående skrivas.

Lokala bestämmelser

Handlingar som utfärdats i styrelsens/nämndens namn undertecknas av ordföranden eller, vid förhinder för denne, av vice ordförande och kontrasigneras av förvaltningschef.

Styrelsen/nämnden får genom särskilt beslut uppdra åt annan/andra att verkställa undertecknandet.

Lokala bestämmelser

”Delgivning med en nämnd sker med ordföranden eller med den som enligt ett reglemente eller ett särskilt beslut är behörig att ta emot delgivningar.” KL 6:36

Delgivningen med kommunstyrelsen sker med ordföranden eller kommundirektören.

Delgivning med övriga nämnder görs med ordföranden eller anställd som nämnden beslutat om i särskilt beslut.